

Forfatter: Brandes, Edvard

Titel: Udrag fra Holberg og hans Scene

Citation: Brandes, Edvard: "Holberg og hans Scene", i Brandes, Edvard: *Holberg og hans Scene*, Gyldendal, 1898, s. 58. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandesed_03-shoot-idm140324075090720/facsimile.pdf (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Holberg og hans Scene

med nogenlunde Sikkerhed gaa ud fra, at Faderen har sat Bo i samme Alder. Magdelone er maaske ikke mere end 38, 39 Aar, det vil sige at Rollen burde spilles af Fru Eckardt istedetfor af Fru Phister, der ovenikøbet optræder i et spraglet Kostume, som ikke passer for en adstadig Borgerdame. Man vil i Hans Tegnens udmærkede Illustrationer finde Oplysning om, hvorledes Magdelone skulde være klædt. Men saaliden Omhu viser det kgl. Teater i Stort og Smaat overfor de Komedier af Holberg, som det fremfører, at end ikke Jean de Frances Dragt indrettes efter Holbergs Forskrift. Arv siger udtrykkeligt, at Jean de France har en Hat, der er saa bred som seks af hans. Paa Scenen gaar Arv ikke med nogen Hat, og Jeans Chapeau er ikke synderligt større end de andre Optrædendes.

Løvrigt gælder ogsaa for Hr. Kollings og Fru Phisters Vedkommende det samme som for Hr. Jerndorff: begge spiller baade stilfuldt og korrekt. Fru Phister siger hver af sine faa Repliker med en beundringsværdig Energi, alligevel gik Skændescenen ikke i det rette Tempo. Den var ikke omhyggeligt reguleret. Hr. Kolling var netop det Møbæ, som Holberg fordrer og glemte kun paa et enkelt Sted et gammelt Scenespil. Det er ved Slutningen af tredje Akt, hvor Frands skal afbryde Samtalen med Jeronimus, fordi han maa hjem at spise, da hans Kone bier paa

ham. Her er det Tradition, at Skuespilleren udhæver Angsten for den biende Kone, og selv saadant et lille Træk bør ikke forsømmes. Men Hr. Kollings Evne forslaar ikke i den næsten tragiske Scene, hvor Jean de France tvinger Moderen til at danse Menuet med sig og den tossede Moder atter tvinger sin sølle Mand til at synge for dem. Der er noget i denne Scenes rørende Komik, som minder om Holbergs *Jeppe*. Frands, der samtidig synger og græder, er rørende som Jeppe, naar han tager Afsked med sine gamle Husdyr, inden han skal dø.

Det kgl. Teater skifter Dekoration inden denne Scene, changerer fra Gade til Stue, idet man øjensynligt har anset det for utænkeligt, at Menuetten skulde foregaa midt paa Gaden. Dog dette er galt ræsonneret. Holberg har ikke tænkt paa at skifte Scene — af Stykkets ældste Udgave (1723) ser man, at Scenen foregik i Vimmelskaflet, men Holberg lod senere denne Replik udgaa ligesom den, hvor Madame la Flèche sætter Jean de France Stævne Kl. 3 i Kongens Have. Den meget vovede Replik lyder nu:

Jean.

Men paa hvilket Sted har man den Lykke at beskue Madame la Flèche —

Espen.

Paa hvilket Sted Monsieur behager; ellers falder